

Muutettu ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lennollepääsyn epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen yhteydessä lentomatkustajille annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä ⁽¹⁾

(2003/C 71 E/10)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

KOM(2002) 717 lopull. — 2001/0305(COD)

(Komission esittämä 4 päivänä joulukuuta 2002 EY:n perustamissopimuksen 250 (2) artiklan nojalla)

(Muutokset osoitettu tekstissä alle- ja ylivivauksin)

PERUSTELUT

Komissio antoi 21. joulukuuta 2001 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lennollepääsyn epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen yhteydessä lentomatkustajille annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä (KOM(2001) 784 lopullinen — C 5 — 0700/2001 — 2001/0305(COD)). Ehdotus oli määrä käsitellä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisella yhteispäätösmenettelyllä.

Euroopan parlamentti teki ehdotuksen ensimmäisessä käsittelyssä 24. lokakuuta 2002 joukon tarkistuksia. Komissio esitti samassa yhteydessä kantansa kuhunkin tarkistukseen ja ilmoitti, mitä tarkistukset se hyväksyi kokonaan tai osittain ja mitä tarkistuksia se ei voinut sisällyttää ehdotukseensa. Euroopan parlamentin tekemistä neljästäkymmenestä tarkistuksesta komissio hyväksyi neljatoista kokonaan (osan niistä uudelleen muotoiltuina tai periaatteessa) ja kahdeksan osittain.

1. Kokonaan tai osittain hyväksytyt tarkistukset

Muutettuun ehdotukseen on sisällytetty seuraavien Euroopan parlamentin tarkistusten teksti tai sisältö: 1, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 14 (osittain), 22 (osittain), 25 (osittain), 26, 27, 28 (osittain), 29 (osittain), 31 (osittain), 32, 33 (osittain), 34, 36, 38, 39 (osittain) ja 42. Kyseisten tarkistusten tavoitteena on vahvistaa komission alkuperäisen ehdotuksen tiettyjä osia tai selventää sen tekstiä.

1.1 Johdanto-osan kappaleet

Muutettuun ehdotukseen on tehty seuraavat muutokset:

- Ehdotukseen on sisällytetty uusi johdanto-osan kappale 8 a, joka sisältää ylivoimaisen esteen käsitteen. Käsitteellä on korvattu tarkistuksen 1 mukaisesti ilmaisu ”poikkeuksellisissa olosuhteissa, joista liikenteenharjoittaja – ei voi olla vastuussa”. Tarkistuksella selvennetään, missä olosuhteissa lentoliikenteen harjoittajat eivät ole vastuussa peruutuksista tai pitkäaikaisista viivästymisistä. Ohjeeksi annetaan joitakin esimerkkejä ylivoimaisista esteistä.
- Johdanto-osan 7 kappaletta on muutettu vastaavasti poistamalla viittaus poikkeuksellisiin olosuhteisiin, joista liikenteenharjoittaja ei voi olla vastuussa.

1.2 Asetuksen 1 artikla

Artiklan b kohdassa on korvattu ilmaisu ”liikenteenharjoittaja – ei voi olla vastuussa peruutuksen syistä” viittauksella ylivoimaiseen esteeseen. Tällä selvennetään, missä olosuhteissa lentoliikenteen harjoittajat eivät ole vastuussa peruutuksista tai pitkäaikaisista viivästymisistä (tarkistus 6).

1.3 Asetuksen 2 artikla

- Artiklaan on lisätty h a kohta, jossa esitetään matkapaketeista, pakettilomista ja pakettikiertomatkoista 13 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/314/ETY mukainen ”ylivoimaisen esteen” määritelmä (tarkistus 8).

⁽¹⁾ EYVL C 103 E, 30.4.2002, s. 225.

- Artiklan h b ja h c kohdassa esitetään "lennollepääsyn epäämisen" ja "vapaaehtoisien" määritelmät, joilla pyritään selventämään ehdotuksen tekstiä. Asetuksen 3 artiklassa on kuitenkin säilytetty matkustajien oikeuksia koskevat ehdot (matkustajalla on oltava voimassa oleva lippu ja vahvistettu varaus ja hänen on ilmoitauduttava lähtöselvitykseen määräajan kuluessa), koska ne koskevat kaikkia asetuksen säännöksiä (tarkistukset 9 ja 10).
- Artiklan h d kohdassa määritellään "peruuttaminen", ja 10 artiklan 2 kohtaan on lisätty peruuttamista koskeva aika-raja (tarkistus 11).
- Artiklan h e kohdassa asetukseen on lisätty "liikuntarajoitteisen" määritelmä, joka on Euroopan siviili-ilmailukonferenssin vakiomääritelmä. Tällä pyritään varmistamaan, että liikuntarajoitteisten matkustajien tarpeet tyydytetään yhtenäisellä tavalla (tarkistus 12).

1.4 Asetuksen 3 artikla

Artiklan 1 kohdan a alakohdassa on muutettu aikaa, jonka kuluessa matkustajan on ilmoitauduttava lähtöselvitykseen, kun lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä ei ole ilmoittanut erityistä määräaikaa. Kyseistä aikaa on pidennetty kolmestakymmenestä kuuteenkymmeneen minuuttiin. Pitempi aika on aiheellinen ottaen huomioon, että turvatoimia on vahvistettu 11. syyskuuta 2001 jälkeen (tarkistus 14).

1.5 Asetuksen 6 artikla

Artiklassa viitataan "vammaisten matkustajien" sijasta "liikuntarajoitteisiin", koska kyseinen määritelmä on otettu käyttöön 2 artiklan h e kohdassa. Lennollepääsyn epäämistä koskeva kieltä on ulotettu koskemaan myös virallisia opaskoiria, koska sokeat tai heikkonäköiset matkustajat eivät voi matkusta ilman niitä (tarkistus 22).

1.6 Asetuksen 8 artikla

- Artiklan 1 kohdan c alakohtaan lisätyllä ilmaisulla "jos matkustajapaikkoja on saatavilla" rajoitetaan oikeutta, jonka mukaan matka on reititettävä uudelleen siten, että matkustaja pääsee määräpaikkaansa hänelle sopivana myöhemmän ajankohtana. Lisäyksen perusteella on selvää, että lentoliikenteen harjoittajat ja matkanjärjestäjät eivät ole velvollisia järjestämään erityisiä lentoja sellaisille matkustajille, joiden matkaan lennollepääsyn epääminen tai lennon peruuttaminen vaikuttaa (tarkistus 25).
- Artiklan 1 kohdan viimeiseen virkkeeseen on tehty lisäys, jonka mukaan matkustajilla on oikeus soittaa ilmainen puhelu ja/tai lähettää ilmainen viesti teleksillä, faksilla ja/tai sähköpostitse lopullisen määräpaikan lisäksi myös lähtöpaikkaan. Tämä antaa matkustajille mahdollisuuden olla yhteydessä kaikkiin henkilöihin, joita heidän matkasuunnitelmiansa muutokset koskevat (tarkistus 26).

1.7 Asetuksen 9 artikla

Artiklaan lisätyn b a kohdan mukaan matkustajilla on oikeus myös lentoaseman ja majoituspaikan väliseen ilmaiseen edestakaiseen kuljetukseen tai korvaukseen tällaisesta matkasta aiheutuneista kuluista. Matkustajat, joihin lennollepääsyn epääminen, lennon peruuttaminen tai pitkäaikainen viivästyminen vaikuttaa, vapautuvat näin ollen tällaisista kuluista, jotka voivat joskus olla suuriakin (tarkistus 27).

1.8 Asetuksen 10 artikla

- Muutetussa 10 artiklan 1 kohdassa viitataan ylivoimaiseen esteeseen, millä pyritään selventämään, missä olosuhteissa liikenteenharjoittajat eivät ole vastuussa peruutuksista (tarkistus 28).
- Artiklan 2 kohdassa säännökset on rajoitettu koskemaan peruutuksia, jotka tehdään alle seitsemän päivää ennen lähtöä. Tavoitteena on ollut, ettei liikenteenharjoittajille tai matkanjärjestäjille aiheutuisi taloudellisia paineita, joiden vuoksi niiden olisi säilytettävä ohjelmansa kysynnästä riippumatta. Aikaraja on seitsemän päivää ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa, mikä antaa matkustajille aikaa muuttaa matkajärjestelyjään (tarkistuksen 29 ensimmäinen osa). Tarkistuksessa 29 ehdotettua 48 tunnin aikarajaa pidettiin niin lyhyenä, ettei se olisi antanut matkustajille riittävästi aikaa muuttaa matkajärjestelyjään.
- Samaan 2 kohtaan tehdyn lisäyksen mukaan liikenteenharjoittaja tai matkanjärjestäjä on velvollinen tiedottamaan matkustajille, joita peruutus koskee, vaihtoehtoisista matkustustavoista, kun ne ottavat yhteyttä tällaisiin matkustajiin (tarkistuksen 29 kolmas osa).

1.9 Asetuksen 11 artikla

- Artiklan 1 kohdassa on korvattu matkustajan oikeus valita korvauksen ja vaihtoehtoisen lennon välillä oikeudella huolenpitoon (aterioihin, hotelliin jne.), kun matkustaja odottaa myöhempää lentoa. Muutoksella varmistetaan, että kaikista matkustajista, jotka joutuvat kärsimään pitkistä viivästymisistä, pidetään hyvää huolta ja että heille järjestetään tarvittaessa majoitus yön yli. Lisäksi sillä estetään häiriöt ja pitempiaikaiset myöhästymiset, joita korvauksia ja vaihtoehtoisia lentoja koskeva säännös voisi aiheuttaa joissakin olosuhteissa (tarkistus 31).
- Artiklan 1 kohdan toisella muutoksella artiklaan on sisällytetty ylivoimaista estettä koskeva varaus. Sillä on pyritty selventämään, milloin liikenteenharjoittajat ja matkanjärjestäjät eivät ole vastuussa matkustajien huolenpidosta, kun on kyse pitkäaikaisesta viivästymisestä (tarkistukset 31 ja 33).
- Artiklan 2 kohta on poistettu ja sen sisältö siirretty 1 kohtaan. Tällä on pyritty selventämään ja yksinkertaistamaan tekstiä (tarkistus 32).

1.10 Asetuksen 12 artikla

Artiklaan lisätyllä virkkeellä estetään matkustajia vaatimasta tuomioistuimessa lisäkorvausta, kun he ovat suostuneet luopumaan varauksistaan liikenteenharjoittajan tai matkanjärjestäjän kanssa sovitulla ehdoilla (tarkistus 34).

1.11 Asetuksen 14 artikla

Tarkistuksen 36 mukaan liikenteenharjoittajien ja matkanjärjestäjien on tiedotettava kullekin matkustajalle, jota lennollepääsyn epäminen tai lennon peruuttaminen koskee, elimestä, joka on nimetty vastaanottamaan valituksia. Tarkistuksen sisältö on lisätty 14 artiklaan, millä on pyritty helpottamaan valitusten tekemistä. Tämä auttaa matkustajia käyttämään oikeuksiaan.

1.12 Asetuksen 15 artikla

Artiklaan on sisällytetty tarkistus 42, jolla pyritään suojelemaan matkustajia sellaisissa tapauksissa, joissa liikenteenharjoittaja tai matkanjärjestäjä on sisällyttänyt kuljetussopimukseen rajoittavia lausekkeitä (tätä koskevasta kiellosta huolimatta) ja joissa matkustaja on tältä pohjalta hyväksynyt korvauksen.

1.13 Asetuksen 18 artikla

Artiklaan on lisätty tarkistuksen 38 sisältö, millä on pyritty selventämään, että lentomatkustajat, jotka tekevät valituksen, säilyttävät oikeutensa vaatia tuomioistuimessa lisäkorvausta.

1.14 Asetuksen 19 artikla

Muutetun ehdotuksen mukaan komission on annettava asetusta koskeva kertomus viimeistään viiden vuoden kuluttua asetuksen voimaantulosta. Alkuperäisessä ehdotuksessa määräaika oli 1. tammikuuta 2008. Muutoksella varmistetaan, että komissiolla on riittävästi aikaa tehdä todenmukaisia päätelmiä asetuksen toimivuudesta ja tuloksista (tarkistus 39).

2. Hylätyt tarkistukset

Muutettuun ehdotukseen ei ole sisällytetty Euroopan parlamentin tarkistuksia 2, 3, 4, 5, 7, 13, 14 (osaa siitä), 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 (osaa siitä), 23, 24, 25 (osaa siitä), 28 (osaa siitä), 29 (osaa siitä), 30, 31 (osaa siitä), 33 (osaa siitä), 35, 37 eikä 39 (osaa siitä). Hylätyjä tarkistuksia käsitellään tarkemmin seuraavassa:

- Komissio on hylännyt tarkistukset, joiden mukaan matkapaketteihin sisältyvien lentojen matkustajat jätettäisiin asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, jolloin sitä sovellettaisiin ainoastaan sellaisiin matkustajiin, jotka ovat ostaneet pelkän lennon. Tarkistuksia oli perusteltu sillä, että matkapaketteja koskeva direktiivi (90/314/ETY) suojelee jo riittävän hyvin matkapaketin ostavia matkustajia. On kuitenkin huomattava, että kyseisen direktiivin mukaan matkanjärjestäjät ovat vastuussa ainoastaan sellaisista vahingoista, jotka johtuvat sopimusten puutteellisesta tai virheellisestä täyttämisestä, mikä antaa asiakkaille mahdollisuuden haastaa matkanjärjestäjät oikeuteen tällaisista vahingoista. Ehdotettu asetusta olisi sen sijaan matkustajille tarkkaan määritellyt ja automaattiset oikeudet, joita he voisivat käyttää välittömästi ja viemättä asiaa tuomioistuimeen. Ei ole aiheellista tarjota eriasteista suojaa samoista ongelmista kärsiville matkustajille (tarkistukset 2, 3, 13 ja 15).

- Komissio on hylännyt tarkistukset, joiden mukaan käytettävissä olevat paikat on jaettava yhtenäisiä perusteita noudattaen, jos lento on ylivarattu (tarkistukset 4 ja 21). Asetusehdotuksen keskeisenä tavoitteena on kannustaa lentoyhtiöitä ja matkanjärjestäjiä etsimään vapaaehtoisia, jotka voivat luopua varauksistaan. Tämä vähentäisi merkittävästi sellaisten matkustajien määrää, joiden on jätävä pois lennolta vasten tahtoaan. Jos lentoyhtiöiden on paikkoja jakaessaan noudatettava yhtenäisiä perusteita, niillä ei ole mahdollisuutta neuvotella vapaaehtoisten kanssa.
- Komissio on hylännyt tarkistuksessa 23 ehdotetut korvausmäärät 200, 400, ja 600 euroa, jotka riippuvat lennon pituudesta parlamentin ehdottaman kolmijaon mukaan. Nämä määrät, jotka ovat pienempiä kuin nykyiset määrät, eivät saisi lentoyhtiöitä muuttamaan toimintatapojaan halutulla tavalla eli siten, etteivät ne epäisi lennollepääsyä sellaisilta matkustajilta, jotka eivät sitä halua, vaan suostuttelisivat matkustajia luopumaan vapaaehtoisesti varauksistaan. Pienin korvausmäärä, 200 euroa, on erityisen ongelmallinen, koska se ei olisi nykyisiä korvausmääriä suurempi, kun inflaatio on otettu huomioon. Nykyiset korvausmäärät ovat liian pieniä, minkä osoittaa myös se, että lentoyhtiöt epäävät yhä lennollepääsyn hyvin monilta matkustajilta. Koska komissio on hylännyt tarkistuksen 23, se ei ole myöskään sisällyttänyt ehdotukseen tarkistuksissa 24 ja 31 käytettyä lennon pituuksien kolmijakoa.
- Komissio ei ole hyväksynyt säännöstä, jonka mukaan 9 artiklan mukaista huolenpitoa on tarjottava lennon viivästyessä yhden tunnin lähtöajastaan, koska säännöstä olisi vaikea panna täytäntöön ja koska se voisi johtaa uusiin viivästymisiin (tarkistus 31).
- Komissio on hylännyt tarkistukset, joiden mukaan lentoyhtiöillä on yhteisvastuu asetuksessa asetettujen velvollisuuksien täyttämisestä, kun on kyse yhteistunnuksen käytöstä tai kun matkanjärjestäjä ei käytännön syistä pysty täyttämään kyseisiä velvollisuuksia (tarkistukset 16, 17, 18, 19, 28, 29, 30 ja 31). Ehdotetut säännökset aiheuttaisivat epävarmuutta matkustajien keskuudessa ja riitoja eri osapuolten välillä. Komission ratkaisuna on velvoittaa matkanjärjestäjä tai sopimuksen tehnyt lentoyhtiö hoitamaan tarvittavat järjestelyt kuljettavan lentoyhtiön kanssa, jolla on henkilökuntaa kyseisellä lentoasemalla. Tässä ratkaisussa vastuu on selvä ja säännökset helppo panna täytäntöön.
- Komissio on hylännyt tarkistuksen, jonka mukaan alle tunnin viivästyminen ei oikeuta korvauksiin. Säännös vähentäisi merkittävästi lentoyhtiöiden halukkuutta etsiä vapaaehtoisia (tarkistus 24).
- Komissio on hylännyt tarkistuksen, jonka mukaan korvausmääriä voidaan mukauttaa inflaation perusteella kolmen vuoden välein. Perusteena on, että komission on annettava asetusta koskeva kertomus viiden vuoden kuluttua sen voimaantulosta, jolloin se voi tehdä tarpeellisia ehdotuksia (tarkistus 23).
- Komissio ei ole hyväksynyt lopullisen määräpaikan määritelmässä esitettyä viittausta, joka koskee lentolipun viimeiseen lentokuponiin merkittyä määräpaikkaa, kun on kyse useista peräkkäisistä lennoista (tarkistus 7). Tämä koskisi ainoastaan paperilippuja. Komission ehdotus käsittää sen sijaan kaikki lippumuodot, myös sähköisessä muodossa olevat liput, joita käytetään yhä enemmän paperilippujen sijasta.
- Komissio on hylännyt tarkistuksen, jonka mukaan lähtöselvityksen määräaika ei tarvitse ilmoittaa kirjallisesti. Matkustajat tarvitsevat joko paperilla tai sähköisessä muodossa esitetyn kirjallisen ilmoituksen voidakseen käyttää oikeuksiaan (tarkistus 14).
- Komissio on hylännyt ehdotuksen, jonka mukaan lentoyhtiöt ja matkanjärjestäjät eivät saa evätä lennollepääsyä pienten lasten kanssa matkustavilta henkilöiltä. Tällaisten matkustajien mukaan lukeminen laajentaisi merkittävästi artiklan soveltamisalaa ja vähentäisi siten joustavuutta, jota lentoyhtiöt ja matkanjärjestäjät tarvitsevat voidakseen käyttää menestyksekkäästi vapaaehtoisuuteen perustuvia järjestelmiä. ”Pienet lapset” ei ole myöskään niin selvä käsite, että sillä voitaisiin luoda selvä, yksiselitteinen velvollisuus (tarkistus 22).
- Komissio on hylännyt tarkistuksen, jolla rajoitetaan lippujen korvaamista ja matkojen uudelleen reitittämistä koskevaa velvollisuutta lipun voimassaoloa koskevalla ehdolla. Tähän matkustajien oikeuksien rajoittamiseen ei ole juuri perusteita, eikä rajoittaminen olisi kovin käytännöllistä, koska asetus velvoittaisi antamaan matkustajille välitöntä korvausta ja huolenpitoa lipun voimassaoloaikana (tarkistus 25).
- Komissio ei ole hyväksynyt tarkistusta 5, jonka mukaan muita liikennemuotoja varten olisi vahvistettava samankaltaiset säännöt kuin ehdotetussa asetuksessa. Komissio aikoo tehdä aloitteita, joilla pyritään suojelemaan muita liikennemuotoja käyttäviä matkustajia, mutta tällaiset aloitteet eivät kuulu ehdotetun asetuksen soveltamisalaan.

- Komissio on hylännyt tarkistuksen, jonka mukaan asetuksesta on poistettava sen hinnan määritelmä, jonka perusteella alempaan luokkaan siirretylle matkustajalle maksetaan korvaus. Määritelmän poistaminen loisi oikeudellista epävarmuutta, mikä olisi matkustajien etujen vastaista (tarkistus 20).
- Komissio ei voi hyväksyä, että velvollisuus pitää huolta matkustajista rajoitetaan koskemaan tapauksia, joissa paikalliset olosuhteet sallivat huolenpidon. Tämä ehto heikentäisi matkustajien suojelua, eikä se ole riittävän täsmällinen antaakseen oikeusvarmuutta (tarkistus 33).
- Komissio on hylännyt tarkistuksen, joka koskee lennollepääsyn epäämiseen ja lentojen peruuttamiseen ja viivästymiseen liittyvää viranomaisten vahingonkorvausvelvollisuutta. Erityisesti lennonjohdosta ja lentoaseman kapasiteetista vastaavien elinten ja muiden palveluntarjoajien vahingonkorvausvelvollisuus ei kuulu tämän ehdotuksen soveltamisalaan (tarkistus 35).
- Komissio on hylännyt kuluttajaraportteja koskevan tarkistuksen 37. Komissio on kehittämässä lentoyhtiöiden toiminnan laatua koskevia raportteja, mutta se katsoo, etteivät ne kuulu tämän ehdotuksen soveltamisalaan.
- Komissio katsoo, ettei ole aiheellista kytkeä sen velvollisuutta raportoida asetuksen toimivuudesta ja tuloksista 17 artiklan mukaiseen täytäntöönpanoelinten nimeämiseen (tarkistus 39).

3. Näin ollen komissio muuttaa ehdotustaan EY:n perustamissopimuksen 250 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO,
jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 80 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Lentoliikenteen alalla toteutettavalla yhteisön toiminnalla olisi pyrittävä muun muassa varmistamaan matkustajien suojelun korkea taso; lisäksi olisi otettava kaikilta osin huomioon kuluttajansuojelun vaatimukset.
- (2) Lennollepääsyn epääminen sekä lentojen peruuttaminen ja pitkäaikainen viivästyminen aiheuttavat matkustajille suuria vaikeuksia ja haittoja.
- (3) Yhteisön olisi asetettava yhteiset suojelua koskevat vähimmäisvaatimukset matkustajien oikeuksien parantamiseksi ja sen varmistamiseksi, että lentoliikenteen harjoittajat toimivat vapautetuilla markkinoilla yhdenmukaistetuilla ehtoilla.
- (4) Vaikka asetuksella (ETY) N:o 295/91 ⁽¹⁾ luotiin lentomat-kustajien perussuoja, liian monelta matkustajalta evätään edelleen pääsy lennolle. Tällaisten matkustajien määrää voidaan parhaiten vähentää voivoittamalla lentoliikenteen harjoittajat etsimään vapaaehtoisia, jotka voivat luopua varauksistaan tiettyjä etuja vastaan, sekä maksamaan mat-kustajille, joilta ne epäävät pääsyn lennolle, niin suuren korvauksen, että sillä on varoittava vaikutus.
- (5) Matkustajilla, joilta evätään pääsy lennolle, olisi oltava mahdollisuus joko peruuttaa matkansa ja saada lippujen hinta takaisin tai jatkaa matkaa tyydyttävien edellytyksin, ja heistä olisi huolehdittava asianmukaisesti heidän odot-taessaan myöhempää lentoa.
- (6) Myös vapaaehtoisesti varauksistaan luopuvilla matkus-tajilla olisi oltava mahdollisuus peruuttaa matkansa tai jatkaa sitä tyydyttävien edellytyksin, koska he kohtaavat vastaavia matkustamiseen liittyviä vaikeuksia kuin mat-kustajat, joilta evätään pääsy lennolle.
- (7) Lentojen peruuttamisesta matkustajille aiheutuvia vai-keuksia ja haittoja olisi myös vähennettävä, ~~paitsi jos lento peruutetaan poikkeuksellisisa olosuhteissa, joista liikenteenharjoittaja tai sen alihankkija ei voi olla vas-tuussa.~~ Tämä voidaan parhaiten saavuttaa edellyttämällä, että lentoliikenteen harjoittajat ottavat yhteyttä asianomai-siin matkustajiin ennen lennon aikataulun mukaista lähtö-aikaa ja sopivat heidän kanssaan ehdoista, joilla matkus-tajat suostuvat luopumaan varauksistaan vapaaehtoisesti.

⁽¹⁾ EYVL L 36, 8.2.1991, s. 5.

(8) Matkustajilla, joiden lento peruutetaan ja jotka eivät suostu luopumaan varauksistaan vapaaehtoisesti, olisi oltava mahdollisuus joko saada lippujen hinta takaisin tai jatkaa matkaa tyydyttävien edellytyksin, ja heistä olisi huolehdittava asianmukaisesti heidän odottaessaan myöhempiä lentoja.

(8 a) Olisi katsottava, että lentoliikenteen harjoittaja, matkanjärjestäjä tai sen edustaja ei ole vastuussa peruuttamisesta, kun peruuttaminen johtuu ylivoimaisesta esteestä, kuten poliittisesta epävakaudesta, äärimmäisistä sääoloista, puutteista, joita esiintyy turvallisuudessa kaikesta huolellisuudesta ja turvallisuusvaatimusten tarkasta noudattamisesta huolimatta, tai keskeisiä palveluja koskevista lakoista.

(9) Matkustajilla, joiden lento viivästyy tietyn ajan, olisi vastaavasti oltava mahdollisuus peruuttaa matkansa tai jatkaa sitä tyydyttävien edellytyksin.

(10) Koska säännöllisen ja muun lentoliikenteen välinen ero pienenee, säännöllisen lentoliikenteen matkustajien lisäksi olisi suojeltava myös muun lentoliikenteen matkustajia, mukaan luettuna matkapaketteihin, pakettilomiin ja pakettikiertomatkoihin sisältyvien lentojen matkustajat.

(11) Koska matkanjärjestäjät ovat yleensä vastuussa matkapaketteja, pakettilomia ja pakettikiertomatoja koskevista kaupallisista päätöksistä, niiden olisi vastattava myös matkapaketteihin, pakettilomiin ja pakettikiertomatkoihin sisältyvien lentojen matkustajille annettavasta korvauksesta ja avusta silloin, kun lennollepääsy evätään, lento peruutetaan tai se viivästyy kauan.

(12) Koska aineettomat matkaliput yleistyvät, tämän asetuksen soveltamisalaan olisi kuuluttava kaikki lippujen muodot, jotta matkustajien turva olisi mahdollisimman laaja.

(13) Matkustajille olisi tiedotettava kaikista heidän oikeuksistaan sellaisissa tapauksissa, joissa heiltä evätään pääsy lennolle, lento peruutetaan tai se viivästyy kauan, jotta he voisivat käyttää tehokkaasti näitä oikeuksiaan.

(14) Jäsenvaltioiden olisi vahvistettava tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavia seuraamuksia koskevat säännöt ja varmistettava niiden täytäntöönpano. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoitavia.

(15) Edellä esitetyn perusteella olisi kumottava asetukset (ETY) N:o 295/91,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Aihe

Tällä asetuksella vahvistetaan lentomatkustajien vähimmäisoi-
keudet seuraavissa tapauksissa:

- matkustajan pääsy lennolle evätään,
- matkustajan lento peruutetaan muista kuin ylivoimaisesta esteestä johtuvista syistä,
- matkustajan lento viivästyy tietyn ajan.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- "lentoliikenteen harjoittajalla" lentoliikenneyrittäjä, jolla on voimassa oleva liikennelupa,
- "yhteisön lentoliikenteen harjoittajalla" lentoliikenteen harjoittajaa, jolla on voimassa oleva liikennelupa, jonka jäsenvaltio on myöntänyt neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2407/92 ⁽¹⁾ säännösten mukaisesti,
- "matkanjärjestäjällä" neuvoston direktiivin 90/314/ETY ⁽²⁾ 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua matkanjärjestäjää tai välittäjää, lukuun ottamatta lentoliikenteen harjoittajaa,
- "matkapaketilla" direktiivin 90/314/ETY 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyä palveluja,
- "lipulla" matkustamiseen oikeuttavaa voimassa olevaa asiakirjaa tai vastaavaa aineettomassa muodossa, myös sähköisessä muodossa, olevaa asiakirjaa, jonka lentoliikenteen harjoittaja tai sen valtuuttama edustaja on kirjoittanut tai hyväksynyt,
- "vahvistetulla varauksella" sitä, että matkustajalla on lippu tai muu todiste, joka osoittaa, että lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä on rekisteröinyt ja vahvistanut kyseisen varauksen,
- "yhteistunnuksen käytöllä" tilannetta, jossa matkustajalla on yhden lentoliikenteen harjoittajan, markkinoivan lentoyhtiön, kanssa sopimus ja tämän vahvistama varaus, mutta jossa hänet kuljettava toinen lentoliikenteen harjoittaja, kuljettava lentoyhtiö,
- "lopullisella määräpaikalla" lähtöselvityksessä esitettävään lippuun merkittyä määräpaikkaa tai, jos on kyse suoraan toisiinsa liittyvistä lennoista, viimeisen lennon määräpaikkaa,

⁽¹⁾ EYVL L 240, 24.8.1992, s. 8.

⁽²⁾ EYVL L 158, 23.6.1990, s. 59.

h a) ”ylivoimaisella esteellä” sellaisia epätavallisia ja ennalta-arvaamattomia seikkoja, joihin se osapuoli, joka vetoaa niihin, ei voi vaikuttaa ja joiden seurauksia hän ei kaikkea huolellisuutta noudattamalla olisi voinut välttää,

h b) ”lennollepääsyn epäämisellä” kieltäytymistä ottamasta matkustajia lennolle,

h c) ”vapaaehtoisella” henkilöä, joka vastaa myönteisesti, kun lentoliikenteen harjoittaja kutsuu matkustajia, jotka ovat valmiita luopumaan vahvistetuista varauksistaan tiettyjä etuja vastaan,

h d) ”peruuttamisella” sellaisen lennon toteuttamatta jättämistä, jonka paikkoja on saatettu markkinoille,

h e) ”liikuntarajoitteisella” henkilöä, jonka liikuntakyky on minkä tahansa fyysisen vamman (aisti- tai liikuntavamman), älyllisen vajeen, iän tai muun vajavaisuuden vuoksi heikentynyt niin, että se haittaa hänen mahdollisuuksiaan käyttää kuljetuspalveluja normaalisti ja hänen tilansa edellyttää erityistä huolenpitoa taikka kaikille matkustajille suunnattujen palveluiden sovittamista hänen tarpeisiinsa.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tätä asetusta sovelletaan matkustajiin, jotka lähtevät jäsenvaltion alueella sijaitsevalta ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla lentoasemalta, sekä matkustajiin, joilla on yhteisön lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän kanssa sopimus yhteisön alueella myytäväksi tarjotusta matkapaketista ja jotka lähtevät kolmannessa maassa sijaitsevalta lentoasemalta jäsenvaltion alueella sijaitsevalle ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla lentoasemalle ja jotka eivät hyödy vastaavasta korvauksesta ja avusta kyseisessä kolmannessa maassa, kun:

a) matkustajalla on vahvistettu varaus lennolle ja hän ilmoittaa lähtöselvitykseen niitä ehtoja noudattaen ja siinä määräajassa, jotka lentoliikenteen harjoittaja, matkanjärjestäjä tai valtuutettu matkatoimisto on etukäteen kirjallisesti ilmoittanut, tai jos määräaikaa ei ole ilmoitettu, viimeistään kuusikymmentä minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa; tai

b) lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä on siirtänyt matkustajan lennolta, jolle hänellä on vahvistettu varaus, toiselle lennolle, riippumatta siirron syystä.

2. Tätä asetusta ei sovelleta matkustajiin, jotka matkustavat ilmaiseksi tai alennettuun hintaan, jota ei tarjota suoraan tai välillisesti yleisölle. Matkustajat, joilla on lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän kanta-asiakasohjelmassa tai muussa kaupallisessa ohjelmassa kirjoittama lippu, kuuluvat kuitenkin tämän asetuksen soveltamisalaan.

3. Tätä asetusta sovelletaan lentoliikenteen harjoittajaan tai matkanjärjestäjään, jonka kanssa 1 kohdassa tarkoitetuilla matkustajilla on sopimus. Matkanjärjestäjän tai, kun on kyse yhteistunnuksen käytöstä, markkinoivan lentoyhtiön on sovittava kuljettavan lentoyhtiön kanssa kaikista järjestelyistä, joita tarvitaan tämän asetuksen säännösten täytäntöönpanon varmistamiseksi.

4. Tämän asetuksen säännökset eivät vaikuta direktiivin 90/314/ETY mukaisiin matkustajien oikeuksiin.

4 artikla

Lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän vahvistamat säännöt

Lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän on tämän asetuksen säännösten mukaisesti vahvistettava säännöt, joita se noudattaa, kun matkustajalta evätään pääsy lennolle, mukaan luettuna lennolle pääsyä koskevat etusijasäännöt, ja annettava ne yleisön saataville. Nämä säännöt ovat osa lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän sopimusta tai kuljetusehtoja.

5 artikla

Velvollisuudet matkustajia kohtaan, kun lennollepääsy evätään

1. Kun lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä pitää lennollepääsyn epäämistä kohtuullisen todennäköisenä, sen on ensimmäiseksi otettava selville kaikki matkustajat, jotka odottavat yhä lähtöselvityksen päättyessä lähtöselvitystä kyseiselle lennolle, ja etsittävä sen jälkeen vapaaehtoisia, jotka voivat luopua vahvistetuista varauksistaan etuja vastaan sellaisilla ehdoilla, joista kyseinen matkustaja ja lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä sopivat keskenään.

2. Edellä 1 kohdassa mainittujen etujen lisäksi vapaaehtoisille on annettava 8 artiklan mukaista apua. Jos vapaaehtoisia ei ilmoittaudu riittävästi, jotta jäljellä olevat matkustajat, joilla on vahvistetut varaukset, voitaisiin sijoittaa lennolle, lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä voi evätä matkustajilta pääsyn lennolle 4 artiklassa tarkoitettujen, lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän vahvistamien sääntöjen mukaisesti.

3. Jos matkustajalta evätään pääsy lennolle, lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän on välittömästi annettava hänelle siitä korvaus 7 artiklan mukaisesti ja autettava häntä 8 ja 9 artiklan mukaisesti.

4. Jos lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä sijoittaa matkustajan ylempään luokkaan kuin mihin lippu on ostettu, se ei voi vaatia lisämaksua tai muuta maksua. Jos lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä sijoittaa matkustajan alempaan luokkaan kuin mihin lippu on ostettu, sen on palautettava matkustajalle hänen lippunsa hinnan ja sen luokan halvimman julkistetun tarjolla olevan hinnan välinen ero, johon hänet sijoitetaan kyseiseksi osaksi matkaa.

6 artikla

Vammaisten matkustajien ja muiden matkustajien, joilla on erityistarpeita, pääsy lennolle

Lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä ei saa evätä lennolle pääsyä liikuntarajoitteisilta, heidän kanssaan matkustavilta henkilöiltä tai virallisilta opaskoirilta eikä lapsilta, joilla ei ole saattajaa.

7 artikla

Oikeus korvaukseen

1. Kun matkustajalta evätään pääsy lennolle, hänen on saatava seuraavansuuruinen korvaus:

- a) 750 euroa, kun lennon pituus on alle 3 500 kilometriä;
- b) 1 500 euroa, kun lennon pituus on vähintään 3 500 kilometriä.

Päätettäessä lennon pituudesta perusteena on käytettävä viimeistä määräepaikkaa, johon matkustaja saapuu myöhässä aikataulun mukaisesta saapumisajasta siksi, että lennolle pääsy on evätty.

2. Lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä voi alentaa edellä 1 kohdassa tarkoitettua korvausta 50 prosentilla, jos matkustaja hyväksyy sen, että hänen matkansa reititetään 8 artiklan mukaisesti uudelleen siten, että hän pääsee lopulliseen määräepaikkaansa vaihtoehtoisella lennolla, jonka saapumisaika on alle 3 500 kilometrin pituisilla lennoilla enintään kaksi tuntia ja vähintään 3 500 kilometrin pituisilla lennoilla enintään neljä tuntia myöhempi kuin alun perin varatun lennon aikataulun mukainen saapumisaika.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu korvaus on maksettava käteisenä tai, matkustajan allekirjoitettua suostumuksensa, pankkisiirtona, sekillä, matkakuponkeina ja/tai muina palveluina.

4. Edellä 1 ja 2 kohdassa mainitut etäisyydet mitataan isoympyrätamennetelmällä (isoympyräreitti).

8 artikla

Oikeus apuun

1. Kun matkustajalta evätään pääsy lennolle, hänelle on annettava mahdollisuus valita jokin seuraavista vaihtoehtoista:

- a) lipun koko hinnan maksaminen takaisin samoilla ehdoilla, joilla se on maksettu, jokaiselta osalta matkaa, joka jää tekemättä, sekä sellaisilta jo tehdyiltä osilta matkaa, joista ei ole enää matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman kannalta hyötyä, sekä paluulento, joka lähtee mahdollisimman pian ensimmäiseen lähtöpaikkaan,
- b) matkan reitittäminen uudelleen siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla mahdollisimman pian lopulliseen määräepaikkaansa, tai

- c) matkan reitittäminen uudelleen siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla lopulliseen määräepaikkaansa hänelle sopivana myöhemmän ajankohtana, jos matkustajapaikkoja on saatavilla.

Lisäksi matkustajalle on annettava mahdollisuus soittaa ilmainen puhelu ja/tai lähettää ilmainen viesti teleksillä tai faksilla ja/tai sähköpostitse lähtöpaikkaan ja lopulliseen määräepaikkaan.

2. Jos kaupunkia tai aluetta palvelevat useat lentoasemat ja lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä tarjoaa matkustajalle lentoa toiselle lentoasemalle kuin sille, jota varaus koskee, lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän on vastattava kustannuksista, joita aiheutuu matkustettaessa tältä toiselta lentoasemalta joko sille lentoasemalle, jota varaus koskee, tai muuhun lähellä sijaitsevaan määräepaikkaan, josta on sovittu matkustajan kanssa.

9 artikla

Oikeus huolenpitoon myöhempää lentoa odottaessa

Kun matkustajalta evätään pääsy lennolle, hänelle on tarjottava ilmaiseksi:

- a) aterioita ja virvokkeita kohtuullisessa suhteessa odotusaikaan,
- b) hotellimajoitus, jos ylimääräinen majoittautuminen yhdeksi tai useammaksi yöksi on välttämätöntä,

b a) lentoaseman ja (hotellin tai muun) majoituspaikan välinen edestakainen kuljetus tai korvaus tällaiseen matkaan liittyvistä kuluista.

10 artikla

Peruuttaminen

1. Kun lento peruutetaan, sovelletaan seuraavassa esitettyjä säännöksiä paitsi, jos lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä pystyy osoittamaan, että lento peruutettiin yksinomaan ylivoimaisesta esteestä johtuvista syistä.

2. Kun lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä alle seitsemän päivää ennen oletettua lähtöaikaa peruuttaa lennon tai pitää kohtuullisen todennäköisenä, että lento peruutetaan, sen on tehtävä kaikkensa saadakseen yhteyden matkustajiin, joita peruutus koskee, tiedottaakseen heille mahdollisista vaihtoehtoista ja sopiaakseen heidän kanssaan ehdoista, joilla he voivat luopua vahvistetuista varauksistaan. Matkustajille on tarjottava valinnanmahdollisuus vähintään seuraavien vaihtoehtojen välillä:

- a) lipun koko hinnan maksaminen takaisin samoilla ehdoilla, joilla se on maksettu, jokaiselta osalta matkaa, joka jää tekemättä, ja sellaisilta jo tehdyiltä osilta matkaa, joista ei ole enää matkustajan alkuperäisen matkasuunnitelman kannalta hyötyä, sekä paluulento, joka lähtee mahdollisimman pian matkustajan ensimmäiseen lähtöpaikkaan, tai

b) matkan reitittäminen uudelleen siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla mahdollisimman pian lopulliseen määräpaikkaansa, tai

c) matkan reitittäminen uudelleen siten, että matkustaja pääsee vastaavilla kuljetusehdoilla lopulliseen määräpaikkaansa hänelle sopivana myöhemmän ajankohtana.

3. Niille matkustajille, joiden kanssa lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä ei pääse sopimukseen edellä olevan 2 kohdan mukaisesti ja jotka ilmoittautuvat lähtöselvitykseen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti, on tarjottava samaa korvausta ja apua, jota on 7, 8 ja 9 artiklan mukaan tarjottava silloin, kun lennollepääsy evätään.

11 artikla

Viivästyminen

1. Kun lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä pitää kohtuullisen todennäköisenä, että lento viivästyy vähintään kaksi tuntia aikataulun mukaisesta lähtöajastaan, kun on kyse alle 3 500 kilometrin pituisesta lennosta, tai vähintään neljä tuntia, kun on kyse vähintään 3 500 kilometrin pituisesta lennosta, matkustajille on tarjottava samaa huolenpitoa, jota on 9 artiklan mukaan tarjottava silloin, kun lennollepääsy evätään, lukuun ottamatta tapauksia, joissa lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä voi osoittaa, että viivästyminen johtui ainoastaan ylivoimaisesta esteestä.

2. Huolenpitoa on joka tapauksessa tarjottava 1 kohdassa vahvistetuissa, lennon pituudesta riippuvissa määräajoissa. Sitä on välittömästi tarjottava liikuntarajoitteisille, heidän kanssaan matkustaville henkilöille ja lapsille, joilla ei ole saattajaa, lennon pituudesta riippumatta.

12 artikla

Lisäkorvaus

Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan rajoittamatta kuitenkaan sitä, että matkustaja myöhemmin saattaa lisäkorvausta koskevan asian toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi; tämä ei kuitenkaan koske vapaaehtoisia, jotka ovat luopuneet vahvistetusta varauksesta 5 artiklan 1 kohdan tai 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

13 artikla

Korvauksen hakeminen kolmannelta osapuolelta

Kun lentoliikenteen harjoittaja tai matkanjärjestäjä maksaa korvauksen tai täyttää muut tämän asetuksen mukaiset velvollisuutensa, asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän oikeutta hakea korvausta kolmannelta osapuolelta asiaa koskevan lainsäädännön nojalla.

14 artikla

Velvollisuus tiedottaa matkustajille heidän oikeuksistaan

1. Matkustajien lähtöselvityksestä vastaavan oikeushenkilön on varmistettava, että lähtöselvitysalueella on esillä helposti luettava ilmoitus, jonka matkustajat näkevät selvästi ja joka sisältää seuraavan tekstin: "Jos teiltä evätään pääsy lennolle, lentonne peruutetaan tai se viivästyy vähintään kaksi tuntia, pyytäkää lähtöselvitystiskiltä tai lähtöportilta tiedote, jossa ilmoitetaan, mitä oikeuksia teillä on erityisesti korvaukseen ja apuun."

2. Lentoliikenteen harjoittajan tai matkanjärjestäjän, joka epää lennollepääsyn tai peruuttaa lennon, on annettava kullekin matkustajalle, jota epäminen tai peruuttaminen koskee, kirjallinen tiedote, joka sisältää tämän asetuksen mukaiset korvausta ja apua koskevat säännöt. Lisäksi sen on annettava vastaava tiedote kaikille matkustajille, joita vähintään kahden tunnin pituinen viivästyminen koskee. Matkustajille on myös annettava kirjallisesti 18 artiklassa tarkoitetun elimen yhteystiedot.

15 artikla

Velvollisuuksien poistamisen poissulkeminen

Tämän asetuksen mukaisia matkustajiin kohdistuvia velvollisuuksia ei voida rajoittaa eikä poistaa esimerkiksi kuljetussopimukseen sisältyvällä rajoittavalla tai vapauttavalla lausekkeella. Jos matkustajaan kuitenkin sovelletaan tällaista rajoittavaa tai vapauttavaa lauseketta ja matkustaja on hyväksynyt korvauksen, joka on pienempi kuin tämän asetuksen mukainen korvaus, hänellä on oikeus antaa asia toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen lisäkorvausta.

16 artikla

Seuraamukset

Jäsenvaltioiden on vahvistettava tämän asetuksen säännösten rikkomiseen sovellettavia seuraamuksia koskevat säännöt ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava kyseiset säännökset komissiolle viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2004 ja kaikki niihin vaikuttavat myöhemmät muutokset mahdollisimman pian.

17 artikla

Täytäntöönpano

Jokaisen jäsenvaltion on nimettävä tämän asetuksen täytäntöönpanosta vastaava elin ja julkistettava sen nimeäminen. Kyseinen elin vastaa tämän asetuksen täytäntöönpanosta jäsenvaltion alueella sijaitsevien lentoasemien sekä kolmannesta maasta kyseisellä alueella sijaitsevalle lentoasemalle suuntautuvien lentojen osalta. Se vastaa muun muassa tämän asetuksen noudattamista koskevien valitusten tutkimisesta sekä sellaisten toimenpiteiden toteuttamisesta, joita tarvitaan matkustajien oikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi.

*18 artikla***Valitukset**

Matkustaja voi valittaa mille tahansa jäsenvaltion nimeämälle elimelle tämän asetuksen mahdollisesta rikkomisesta jonkin jäsenvaltion alueella sijaitsevalla ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla lentoasemalla tai tämän asetuksen rikkomisesta, joka koskee lentoa kolmannesta maasta kyseisellä alueella sijaitsevalle lentoasemalle, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 artiklan soveltamista. Jos asia ei kuulu elimen toimivaltaan, se ilmoittaa valituksesta sille elimelle, joka vastaa täytäntöönpanosta kyseisessä asiassa. Täytäntöönpanosta vastaava elin tutkii valituksen ja toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että matkustajan oikeuksia kunnioitetaan.

*19 artikla***Kertomuksen antaminen**

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään viiden vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta kertomuksen asetuksen yleisestä toimivuudesta ja tuloksista,

erityisesti lennollepääsyn epäämisen ja lentojen peruuttamisen yleisyydestä.

Kertomukseen on tarvittaessa liitettävä säädösehdotuksia.

*20 artikla***Kumoaminen**

Kumotaan asetus (ETY) N:o 295/91.

*21 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.
